

Premsa catalana: la crisi permanent

En el món de la premsa catalana —catalana en català, evidentment—, un món tan anormalment reduït en un país que pretén ser normal, sembla que les notícies mai no poden ser bones. Quan no és una publicació que tanca, és una publicació que es troba en crisi, és un diari amb problemes. I quan es parla d'una publicació nova, o no acaba mai d'aparèixer o, si apareix, sembla que ha de tenir vida precària. En l'esquifit panorama de la nostra premsa, la anormalitat és encara la norma.

Perquè no és normal que, a Barcelona, dels dos setmanaris que hi havia (cap de tots dos, per cert, un setmanari realment *normal*, és a dir de l'estil dels setmanaris en castellà, per exemple), un haja hagut de tancar per falta de lectors o de viabilitat econòmica, i l'altre s'haja de sotmetre a una nova *reestructuració*, val a dir a una nova injecció de diners més o menys públics i polítics a fi de reflotar una nau que sola no surava. El *Setze* era ja un setmanari atípic, només de «cultura i societat», i com apèndix d'una empresa de Madrid: ja era un mal senyal per al país. *El Món*, si bé es mira, tampoc ha tingut mai un aspecte i uns continguts equiparables al que es considera un *setmanari de quiosc* com qualsevol altre. I és ben alarmanant que Barcelona —Catalunya— no haja estat capaç en tants anys de produir una publicació en català homologable a les altres del mercat.

En el camp de la premsa diària, només alguna exemplar publicació d'abast reduït, com el *Punt Diari*, sembla que funciona de manera sòlida i sense problemes. A Barcelona, tot fa l'efecte que l'*Avui* encara no ha encertat una fórmula definitiva d'independència i de qualitat informativa, i que el *Diari de Barcelona* no ha trobat encara ni la fórmula ni els lectors. Els problemes de tots dos són del domini públic, i no semblen ni transitoris ni circumstancials.

Mancaça de setmanaris, dificultats dels diaris: algun mal profund deu haver-hi, en el mateix món del periodisme, en les institucions públiques que se'n desinteressen (o que hi estan interessades de manera excessiva, que és pitjor), en la mateixa societat. ¿Per què a Catalunya pot funcionar una cadena de televisió i diverses cadenes de ràdio en català, amb uns nivells de qualitat i d'audiència per-

fectament homologables, i no pot funcionar de la mateixa manera la premsa escrita? ¿Per què una bona part de la gent que abans veia TVE i escoltava Radio Nacional de Espanya o la Cadena SER, ara veu TV3 i escolta Catalunya Ràdio o Cadena Tretze, mentre que la gent que llegia *La Vanguardia* o *El Periódico*, o *Cambio 16*, no han canviat de lectura, no han passat a llegir un diari o un setmanari en català? Probablement no hem superat encara l'estadi d'analfabetisme funcional: encara no hi ha un sòlid fons de centenars de milers de lectors en català, dels quals haurien de sortir els lectors de premsa. I ningú ha fet res per canviar això.

Fa la impressió que, si hi ha diaris en català (a Barcelona) és perquè interessa a determinades forces polítiques, no perquè interessa als lectors.

D'altra banda, si TV3 té publicitat comercial en abundància, i la premsa escrita no en té, ¿per què és? Perquè la indiferència del món empresarial, publicitaris inclosos, davant del que representa la premsa catalana, és total. I les reticències del món institucional són contínues. Per a les institucions, és com si només hagueren de *donar* suport a les publicacions a canvi d'alguna cosa. I mentrestant, antigues o noves

publicacions castellanes continuaran dominant el nostre mercat, que és el nostre país, i nosaltres consumint els seus productes (i la seua visió de la realitat, i la seua ideologia) i mantenint-los en salut i prosperitat: entre un 30 i un 40% del tiratge dels setmanaris espanyols es ven als Països Catalans. Mentrestant, tots, institucions, empresaris possibles, tothom, deixant fer i deixant passar. Com si un país pogués viure permanentment en estat de colonialisme informatiu. Com si no es pogués fer res amb ambició.

Però sí que es pot fer. A València (que quedaria en gran part fora de totes les consideracions anteriors, dedicades especialment a Barcelona), on encara la TV i la Ràdio en català són poc més que projectes, i on la possibilitat d'un diari en català sembla remota, almenys EL TEMPS ha demostrat un fet: que la decisió, l'esforç continuat, la independència efectiva i la capacitat de mirar lluny i endavant, poden servir d'alguna cosa. Però ser una excepció no és cap consol. □

